

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ — ਜਵਾਬਦੇਹ

2006 ਦਾ CWP ਨੰ. 2032

23 ਜੁਲਾਈ 2013

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ. 226 — ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 — O.1 R.8 — ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ (ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਰੈਂਡਲਿੰਗ) ਨਿਯਮ, 2000 — R.4 — ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ — ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.1 — ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ - ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਪੀਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ - ਠੇਕਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਅਨੁਦਾਨ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ - ਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ - ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਕੱਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ - ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ - ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ - ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਿਤ - ਸਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ.

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਨ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਤੱਥ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਪਲਾਂਟ ਜੋ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਗਮ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 18)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। . ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 34)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਗਮ ਨੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ 28-5-2010 ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਨਿਗਮ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ। ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 36)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ 'ਤੇ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ

ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਡੀਪਿੰਗ ਗਰਾਊਂਡ ਸਾਲ 2006 ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਠੇਕਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 37)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (2010 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 12188) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 38)

2006 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 2032 ਵਿੱਚ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਵੀ.ਕੇ ਕੌਸ਼ਲ ।

ਆਰ ਡੀ ਬਾਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਐਚ.ਐਸ ਬਰਾੜ, ਵਪੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, 3 ਅਤੇ 6 ਲਈ।

ਡੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਸਲਿਲ ਸਭਲੋਕ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਲਈ।

2010 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 12188 ਵਿੱਚ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ।

ਐਚ.ਐਸ ਬਰਾੜ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ

ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ

ਮੁਕੁਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਡੀਐਸ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਸਲਿਲ ਸਭਲੋਕ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ 2006 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 2032 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਠੋਸ ਦੇ ਡੀਪਿੰਗ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ) ਨਿਯਮ, 2000 (ਛੋਟੇ 'ਨਿਯਮਾਂ' ਲਈ) ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, 5.5.2009 ਨੂੰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਕੇ.ਸੀ. ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਠੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਠੋਕਾ ਮਿਤੀ 28.5.2010 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਕਤ ਸੰਚਾਰ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P.32) ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 2010 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 12188 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ' ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਬੋਲੀਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 7.5.2009 ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

“ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਖਰਬੰਦਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਲਿਡ ਵੇਸਟ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਏਕੋਸੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੋਇਡਾ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ JNNURM ਸੈੱਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ 9 ਤੋਂ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 21.12.2009 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਲ ਅਤੇ ਹਵਾ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(4) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਏਕੋਸੀ ਡਿਵੈਲਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ

ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਠੋਸ ਕੂੜਾ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਝਬਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਡੰਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਜੋ ਇਲਾਕੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਈ। ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 24.9.2003 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ 194 ਕਨਾਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਹੁਣ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। , ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਰੂਲ 4(2) ਤਹਿਤ ਗੇਟ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਅਨੁਸੂਚੀ P.2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਭਰਾਈ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਹਾ:-

1 1. ਇਹ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਰੂਲਜ਼, 2000, ਅਨੁਸੂਚੀ-1 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4.2 ਅਤੇ 4.3 ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ 194 ਕਨਾਲਾਂ ਦੀ ਲੈਂਡ ਫਿਲ ਸਾਈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਭੂਮੀ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਸਤੰਬਰ, 2002 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

2 .ਕਿ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਤੀ 24.9.2003 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

3 . & 4. xxx xxx

5 .ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ 23.9.2002 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ.(ਡੀ)/1510 ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਤਾ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੀਡ ਨੰ. MOH/785 ਮਿਤੀ

29.10.2003. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ

ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(5) ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮੇਤ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੇਟ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ 194 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ।

(6) ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ 5.12.2003 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 1996 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 888 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਮਿਤੀ 27.7.2004 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਲਮਿਤਰਾ ਐਚ. ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ 1.11.2011 ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1.12.2009 ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SO1533 ਮਿਤੀ 14.9.2006 ਦੀ ਧਾਰਾ (7)(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਆਮ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(7) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ (4) ਦੇ ਉਪ ਨਿਯਮ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 17.9.2012 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਠੇਕਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਂਟਨੀ ਵੇਸਟ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਸੈੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਮਿਟਡ, ਪਰ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 26.7.2012 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨੇ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ 40 ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ-ਟਰਾਲੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

(8) ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਡਰ 1 ਰੂਲ 8 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 4 ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“4. ਕਿ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੈ

ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਕੰਮ

ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਗਰਮ ਅਤੇ ਨਮੀ ਵਾਲੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

(9) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P.2 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ 22.1. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ। .2004 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(10) ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 5.5.2009 ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 14.5.2009 ਨੂੰ '50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19.5.2009 ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 27.5.2009 ਨੂੰ ' 2,57,50,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਬਿਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦਾ 10% ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ 21 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ 2.7.2009 ਨੂੰ 30 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 3.7.2009 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 9.7.2009 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ '78 ,75,000/- ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

(11) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ 21.10.2009 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5.1.6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਈਟ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 17.3.2009 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. 2003 ਦਾ ਨੰਬਰ 8504 - ਸਤਿ ਪ੍ਰਿਆ ਮਹਿਮੀਆ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ (ਰਜਿ.) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਨੇ ਮੁੜ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 28.5.2010 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਭਾਗ, ਮਿਤੀ 24.5.2010 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਸੂਚੀ P.32 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸੂਚੀ P.36 ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 30.6.2010 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧ P.39 ਵਜੋਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 5.7.2010 ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਕੜਾ P.38)। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 28.5.2010 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਈਟ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ.

(12) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਫਿਰ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 21.10.2009 ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ; 9.12.2009; 24.12.2009; 25.1.2010 ਅਤੇ 4.12.2010 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5.6.1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੌਕਸੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ 23 10.2009 ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਵਿੱਤੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਪੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਜਾਇਜ਼ ਦੇ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਏ ਟੂ ਜੈੱਡ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਪਰ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਟੈਂਡਰ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੋਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਪਟੀ

ਕੰਟਰੋਲਰ (ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਲੇਖਾ), ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ, 1/- ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਲੀਜ਼ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਕਾਰਬਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਾਈਟ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜਕੋਟ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ 24.5.2010 ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਅੰਕੜਾ R.2), ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(14) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 7.9.2012 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਜਾਂ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਪੱਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। .

(15) ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੈਂਡ ਫਿਲ ਜਾਂ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(16) **ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।---** ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ,-

(i) xx xx xx

(ii) " ਅਧਿਕਾਰ " ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ "ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ।

Xx xx xx

4. ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।-

1 . ਹਰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ, ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ,
ਇਸ

ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ

ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ, ਸਟੋਰੇਜ, ਵੱਖ ਕਰਨ, ਆਵਾਜਾਈ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ।

2 . ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਸੰਚਾਲਕ, ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਮੇਤ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਰਮ-1 ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਨੁਸੂਚੀ I.

3 ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਗੂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ।

4 ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਫਾਰਮ-2 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

a. ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ; ਜਾਂ

b. ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ,

ਹਰ ਸਾਲ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ।

Xx xx xx

7. ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

1 .ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ-II ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2 . ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਆਪਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਅਤੇ IV ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਅਨੁਸੂਚੀ III
[ਦੇਖੋ ਨਿਯਮ 6(1) ਅਤੇ (3), 7(2)]
ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਸਾਈਟ ਦੀ ਚੋਣ

- 1 ' ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ' ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ , ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ, ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ। ਹੋਰ ਕਿਤੇ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।
- 2 ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰੇਗਾ।
- 3 ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਪੜਾਅਵਾਰ ਉਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਹੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- 4 ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- 5 ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ /

(16) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ / ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦਾ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, 2003 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰ. 8504 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 17.3.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। .2). ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਰੋਹਤਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀ 1975 'ਚ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕੂੜਾ ਡੰਪ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 20 ਵਿੰਘੇ ਅਤੇ 19 ਬਿਸਵਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਠੋਸ ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

(17) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ/ਜਾਂ

ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 17.3.2009 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2003 ਦਾ ਨੰਬਰ 8504 (ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.), ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸਪਲ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਡੰਪ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1975 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਥਾਨ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਈਟ ਸਾਲ 1990 ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਡੀਪਿੰਗ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ-III ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 5 ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟ।

(18) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਦੀ ਸਾਈਟ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਟ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਕਾਰਨ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਤੱਥ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਗਮ ਨੂੰ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਗਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(19) ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਪੱਖ, ਵਾਜਬ, ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਸਨਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਮੇਤ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

1. ਕੋਐਨ ਗੁਰੂਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ⁵।
2. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਣਵੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ⁶।
3. ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਉਲਥਾਸਨਗਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ⁷।
4. ਦੱਖਣੀ ਖੇੜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ⁸ ਸਿੰਘ
5. ਰਮਨਾ ਦਯਾਰਾਮ ਸ਼ੈਟੀ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ⁹।
6. ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੇਟ ਫਾਈਨੈਂਸੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਲੋਟਸ ਹੋਟਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਿਟੇਡ¹⁰।
7. ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੈਸ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ¹¹।
8. ਕੁਮਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ¹²,
9. ਸਟਰਲਿੰਗ ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਮ ਐਂਡ ਐਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਲਿ¹³।
10. ਵਰਪੂਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ, ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਹੋਰ¹⁴।
11. ਮਾਡਰਨ ਸਟੀਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ¹⁵।
12. ਹਰਬੰਸਲਾਲ ਸਾਹਨੀਆ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿ.¹⁶

5 ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 552

6 ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 802

7 ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 1021

8 (1971)3 SCC 864

9 (1979) 3 SCC 489

10 (1983)3 SCC 379

11 (1991)1 SCC 533

12 ਏਆਈਆਰ 1991 ਐਸਸੀ 537

13 (1993)1 SCC 445

14 (1998)8 SCC 1

15 (2001)10 SCC 491

16 (2003)2 SCC 107

13. ਏਬੀਐਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਐਕਸਪੋਰਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਗਾਰੰਟੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ¹⁷।

20.) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਂ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਰੇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ¹⁸ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ; ਕਰਨਾਟਕ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਪਾਰ ਨਿਗਮ¹⁹,; ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੁਰੀਅਨ ਈ. ਅਨੁਛੇਦਥਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ²⁰ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਲੈਟੀਨਮ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।²¹; ਮੁਨੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ²²। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(1)(ਸੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੈਸ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ,²³ ਅਤੇ ਈ. ਵੈਕਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ²⁴। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਨੁਛੇਦਜ਼ ਭਾਵ ਧਾਰਾ 12.2 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

17(2004)3 SCC 553

18(1989)2 SCC 116

19 ਜੇਟੀ 1999(10) ਐਸਸੀ 414

20(2000)6 SCC 293

21 1993(2) RRR 360

22 2009(2) PLR 110

23(1991)1 SCC 533

24(2000)7 SCC 764

21.) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਠੇਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ। **ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** 21 ਅਤੇ **ਜੀਬੀ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਲਗਾਓ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ**²² ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22.) ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ i) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਾਅਦਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 299 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ; ii) ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ iii) ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਜ।

23.) ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰੋਮੈਸਰੀ ਐਸਟੇਪਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਰਤਮਾਨ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

“15. ਫਿਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। **ਉਮਕਾਂਤ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਲੇਖਰਾਜ ਸਤਰਾਮਦਾਸ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਕਮ-ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਬੀ ਕੇ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ** ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”²³

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਰਲ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ

²²(1977)3 SCC 457

²³(1991)3 SCC 91

ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੋ”।

24.) ਜੀ.ਬੀ. ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੈਲਪਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:-

"46. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਤੱਤ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

25. **ਬਰੇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ , ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਰਮਨਾ ਦਯਾਰਾਮ ਸ਼ੈਟੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** (ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ) ਅਤੇ **ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰੇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਮਦਨ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ:

(1) . ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੋਜ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਮਨਾ ਦਯਾਰਾਮ ਸ਼ੈਟੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬੀ.ਡੀ.ਏ. ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਾਲ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 12 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ' ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਕਾਨਾਂ/ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, 'ਅਥਾਰਟੀ' ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਏਜੰਟ ਆਮ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ (ਭਾਵ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੀਡੀਏ) ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(22) ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਰਲ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ:

ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1977) 3 SCR 249, **ਪ੍ਰੇਮਜੀ ਭਾਈ ਪਰਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ** (1980) 2 SCR 704 ਅਤੇ **DFO**। **ਬਨਾਮ ਬਿਸਵਨਾਥ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ** (1981) 3 SCR 662.

(23) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਖਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਕਾਨਾਂ/ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬਤਾ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ”

(26) **ਕੋਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ , ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੌਦੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(27) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕੇ.ਐਨ. ਗੁਰੂਸਵਾਮੀ ਦੇ ਕੇਸ; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਣਵੰਤ ਕੌਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ; ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਗੁਰਜਰਾਤ ਸਟੇਟ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਮਿਸਰੀ ਐਸਟੇਪਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਲਿਖਤਾਂ ਆਦਿ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। . **ਵਰਲਪੂਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪ੍ਰੀਮ) ਵਿੱਚ , ਟ੍ਰੇਡ ਮਾਰਕ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ। **ਮਾਡਰਨ ਸਟੀਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼** ਕੇਸ (ਸੁਪ੍ਰੀਮ) ਵਿੱਚ , ਚੁਣੌਤੀ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਵਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਗਾਰੰਟੀ ਚਾਰਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(28) **ਦੱਖਣੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪ੍ਰੀਮ) ਵਿੱਚ , ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਫਾਰੈਸਟ ਅਫਸਰ ਨੇ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(29) **ABL ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪ੍ਰੀਮ) ਵਿੱਚ , ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:-

"23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਿਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਿਰਪੱਖ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। . ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ

ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ

ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ...”

(30) **ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਕੁਮਾਰੀ) ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ** ²³ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਇਹ ਕਾਰਕ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੱਦ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਐਕਟ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

(31) **ਹਰਬੰਸਲਾਲ ਸਾਹਨੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਟੈਸਟਾਂ ਭਾਵ, (i) ਜਿੱਥੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ; (ii) ਜਿੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ (iii) ਜਿੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(32) **ਐਲਆਈਸੀ ਬਨਾਮ ਐਸਕਾਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ, 24** ^{ਵਿੱਚ} ਸੀਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਚਾਰਟਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਕੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ:-

(33)ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਜਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਕੇ।

- (102) ਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਕੁਝ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਡੋਮੇਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਪਏਗੀ। ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤ।"

(33) **LIC ਬਨਾਮ ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ**²⁵ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੈਟ-ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:-

- "26. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੈਟ-ਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਣਾ, ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸੀਮਾਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਸਰਗਰਮੀ, ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(34) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ।

(35) **ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ ਜੀਬੀ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਇਮਾਰਤ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡੈਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਠੇਕਾ , ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਠੇਕਾ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(36) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਗਮ ਨੇ 28.05.2010 ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਨਿਗਮ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ। ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ।

(37) ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਠੋਸ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ 'ਤੇ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਡੀਪਿੰਗ ਗਰਾਊਂਡ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਲ 2006 ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(38) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (2010 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 12188) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(39) ਵਡੇਰੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਾਰੰਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (2006 ਦੀ CWP ਨੰ. 2032) ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਹੈ:-

1. ਨਿਗਮ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਠੇਕਾ ਦੇਵੇਗਾ।
2. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਭਗਤਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਸਾਈਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਸਫਲ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੀਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਗਮ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਐਮ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ